

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Президент
«Міжнародного науково-
технічного університету
ім. акад. Ю. Бугая»
В.Ю. Бугай
« 31 » 2017 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА
ФІЛОСОФІЇ

галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність: 051 Економіка

освітньо-наукова програма: Економіка

Київ 2017

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів ступеня доктора філософії із спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки : Стандарт вищої освіти ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»

РОЗРОБЛЕНО Проектною групою із спеціальності 051 Економіка:

Худолей В.Ю., керівник проектної групи, гарант освітньо-наукової програми, доктор економічних наук, доцент, ректор ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», професор кафедри менеджменту

Члени проектної групи:

Бауліна Т.В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки

Нусінова О.В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту

✓ Пономаренко Т.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

✓ Остропольська Є.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту

Бобришева-Шкарлет Т.О., кандидат економічних наук, доцент, ректор Чернігівського інститут інформації, бізнесу і права ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», доцент кафедри менеджменту

Тульчинський Р.В., кандидат економічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Рішенням Вченої ради ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» від 31.01.2017, протокол № 03/16/17

Голова Вченої ради

В.Ю.Худолей

Вчений секретар

Р.В.Тульчинський

З М І С Т

ВСТУП.....	4
1. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ.....	5
2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ.....	6
3. ТЕРМІНИ І ВИЗНАЧЕННЯ.....	7
4. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ.....	8
5. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ.....	13
6. НАУКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ.....	30
7. ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ АСПРАНТА.....	32
8. ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ.....	33

ВСТУП

Законом України «Про вищу освіту» (ст. 10) визначено, що стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ) і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Освітня діяльність у сфері вищої освіти провадиться ВНЗ і науковими установами (для підготовки фахівців ступеня доктора філософії) на підставі ліцензій, які видаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України згідно з Законом України «Про вищу освіту».

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми: а) обсяг кредитів ECTS, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; б) перелік компетентностей випускника; в) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; г) форми атестації здобувачів вищої освіти; д) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; е) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ВНЗ на підставі освітньо-наукової програми (ОНП) за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає: 1) перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ECTS; 2) послідовність вивчення дисциплін; 3) форми проведення навчальних занять та їх обсяг; 4) графік навчального процесу; 5) форми поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується керівником ВНЗ.

Відповідно до ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» освітня програма це система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ECTS, необхідних для виконання цієї програми,

а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

ОНП використовується під час акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією; розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик; розроблення засобів діагностики якості вищої освіти; визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації; а також професійної орієнтації здобувачів.

ОНП враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341, «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 і встановлює: обсяг та терміни освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії; загальні компетентності; фахові компетентності; програмні результати навчання; перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми; вимоги до структури навчальних дисциплін тощо.

ОНП використовується для: складання навчальних планів та робочих навчальних планів; формування індивідуальних планів здобувачів ступеня доктора філософії; формування програм навчальних дисциплін; визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики; акредитації освітньої програми; внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців; семестрових контролів здобувачів ступеня доктора філософії відповідної спеціальності. Освітня програма поширюється на кафедри ПВНЗ «МНТУ».

1. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

Ця освітньо-наукова програма призначена для підготовки та атестації фахівців освітнього рівня у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка. Встановлений термін навчання (очна форма) – чотири роки.

Користувачами освітньої програми є здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які навчаються у ПВНЗ «МНТУ», науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку та атестацію здобувачів ступеня доктора філософії відповідної спеціальності.

Ця програма встановлює:

- обов’язкову та вибіркову частини змісту навчання у залікових одиницях, засвоєння яких забезпечує формування компетентностей відповідно до вимог ОНП;
- перелік навчальних дисциплін, практик та напрямів наукових досліджень;
- термін навчання за очною формою навчання;
- складові та форми державної атестації.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1 Закон України «Про вищу освіту» – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2 Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ», – К.: 2010.

3 Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

4 Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

5 TUNING - 5. TUNING Educational Structures in Europe – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

6 Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

7 Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2015 № 266 «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1078-2015-п>.

8 Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)». - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/641-2016-п>.

9 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3.

10 Концепція розвитку Національної академії наук України на 2014-2023 рр. (ухв. від 11.12.2013р.). - http://www.nas.gov.ua/tradeunion/Documents/koncepciya_www.pdf

3. ТЕРМІНИ І ВИЗНАЧЕННЯ

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ECTS) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ECTS.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Кредит ECTS – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ECTS становить 30 годин.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма (ОНП) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ECTS, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання

(компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

4. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Повна назва закладу вищої освіти	ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»
Тип диплому та обсяг ОНП	Диплом PhD, 60 кредитів ECTS, 4 академічних роки
Наявність ліцензії	Введено перше у 2017 р.
Цикл (рівень)	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	рівень магістра (спеціаліста)
Мови викладання	Українська. Російська або англійська для іноземців
Основні поняття та їх визначення	У програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно до Закону України «Про вищу освіту»
МЕТА	
Забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців-дослідників в сфері економіки, які здатні проводити наукові дослідження, формувати теоретико-методологічне підґрунтя розвитку економіки, здійснювати апробацію та практичне впровадження наукових результатів	
ХАРАКТЕРИСТИКА	
Галузь знань, Спеціальність	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка
Орієнтація ОНП	ОНП спрямована на актуальні аспекти спеціальності, в рамках якої можлива подальша наукова та викладацька кар'єра
Основна Спрямованість ОНП	Набуття необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри, викладання спеціальних дисциплін в області економіки, зокрема, економіки та управління

	підприємствами, розвитку соціально-економічних систем, конкурентоспроможності, розробка моделей та методів економічного аналізу <i>Ключові слова:</i> економіка, управління, дослідження, розвиток, потенціал, система, конкурентоспроможність, підприємство
Особливості та відмінності	Зміст наукової складової ОНП визначається індивідуальним навчальним планом аспіранта
ПРИДАТНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ	
Працевлаштування	Робочі місця в університетах, науково-дослідних організаціях, що пов'язані з науковими дослідженнями, проектуванням та впровадженням організаційно-економічних проектів; Відповідні робочі місця на підприємствах та у проектно-конструкторських, виробничих, організаційно - управлінських та муніципальних організаціях, що пов'язані з розробкою програм та планів соціально - економічного розвитку. Самостійне працевлаштування.
Подальше навчання	Підвищення кваліфікації в науково-дослідних інститутах НАН України, провідних університетах та науково-дослідних центрах у галузі економіки. Можлива подальша підготовка на докторському рівні.
ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
Підходи до викладання та навчання	Інтерактивне співробітництво з науковим керівником, колегами із наукової групи та науково-педагогічними працівниками університету. Вивчення наукової методології на основі різноманітних інтерактивних курсів, що пропонуються аспірантурою. Проблемно-орієнтовані лекційні курси, семінари, групові та індивідуальні консультації, самопідготовка у бібліотеці та мережі Інтернет.
Система оцінювання	Письмові та усні екзамени (проблеми та наукові задачі), семінари й наукові звіти із оцінюванням досягнутого, обговорення результатів досліджень (в т.ч. апробація результатів: наукові статті та доповіді на конференціях); захист дисертаційної роботи.
КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі економіки та управління, проводити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке осмислення наявних та створення нових цілісних

	знань, а також практичне впровадження отриманих результатів
Загальні компетентності	• системні знання сучасних методів проведення досліджень у галузі економіки та управління соціально-економічними системами, зокрема, підприємствами, і в суміжних областях • критичний аналіз, оцінювання і синтез нових ідей • уміння ефективно спілкуватися з науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань економічного розвитку • здатність до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, відповідальність за навчання інших • соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень • ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проєктів • лідерство та здатність як автономної так і командної роботи під час реалізації проєктів
Спеціальні компетентності	• здатність застосування сучасних заходів з організації та планування із урахуванням особливостей підприємства за видами економічної діяльності • здатність користуватися стандартизованим програмним забезпеченням для постановки та вирішення задач управління, здійснювати • моделювання економічних, фінансових та управлінських ситуацій та використанні цих моделей в практичній діяльності • здатність вести науковий пошук щодо дослідження проблем конкуренції, володіти методологічними прийомами конкурентної поведінки в різних сферах суспільного життя • здатність формування індивідуального економічного світогляду та економічного мислення • здатність ефективно застосовувати методи аналізу, математичне моделювання, статистичну обробку даних під час наукових досліджень • здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід та враховувати економічні і соціальні аспекти при розв'язанні управлінських задач та проведенні досліджень • здатність розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати

	нові знання • здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення • здатність формувати систему взаємовідносин між структурними підрозділами підприємства
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
Знання	• здатність до демонстрації систематичних знань сучасних методів проведення досліджень в області економіки та управління підприємством • здатність до демонстрації поглиблених знань у вибраній області наукових досліджень • здатність до демонстрації розуміння впливу рішень у суспільному, економічному і соціальному контексті
Уміння	• здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел • застосовувати знання і розуміння для розв'язування задач синтезу та аналізу елементів та систем, характерних обраній області наукових досліджень • застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін та враховуючи економічні аспекти під час розв'язання теоретичних та прикладних задач обраної області наукових досліджень • поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію розв'язання науково-прикладних задач з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів • ефективно працювати індивідуально, а також у складі команди • самотійно виконувати експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички • оцінювати доцільність та можливість застосування нових методів і технологій у задачах синтезу соціальних, економічних та управлінських проблем • аргументувати вибір методів розв'язування науково-прикладної задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення
Комунікація	• уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях • уміння представляти й обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань
Автономія і	• здатність адаптуватись до нових умов, самотійно

відповідальність	приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти • здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань • здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики
РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Кадрове забезпечення	100 % ПВС, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю
Матеріально-технічне забезпечення	Використання сучасного обчислювального обладнання та відповідного програмного забезпечення, зокрема, методів економічного, економіко-математичного та економіко-статистичного аналізу
Інформаційно-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища ПВНЗ «МНТУ» й авторських розробок ПНС
АКАДЕМІЧНА КРЕДИТНА МОБІЛЬНІСТЬ	
Національна	На основі двосторонніх угод між ПВНЗ «МНТУ» та ВНЗ України
Міжнародна	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між ПВНЗ «МНТУ» та навчальними закладами країн-партнерів

5. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Зміст освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка складається з двох частин: освітньої та наукової. Освітня складова програми включає обов'язкові дисципліни та дисципліни вільного вибору аспіранта. Обов'язкові дисципліни освітньо-наукової програми підготовки охоплюють перелік обов'язкових для вивчення дисциплін загальнонаукової підготовки, оволодіння якими спрямовано на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, набуття універсальних навичок дослідника, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності та здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній

та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів.

Необхідно зауважити, що аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури), як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

Дисципліни вільного вибору аспіранта призначені для індивідуалізації професійної підготовки випускників аспірантури, і включають перелік рекомендованих для вільного вибору аспірантами дисциплін, обсяги навчального часу і форми контролю. ПВНЗ «МНТУ» має право доповнювати перелік рекомендованих дисциплін вільного вибору аспіранта. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету чи підрозділу університету. Освітня складова освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка включає:

1. Обов'язкові навчальні дисципліни:
 - 1.1. Цикл дисциплін загальнонаукової підготовки.
 - 1.2. Цикл дисциплін професійної підготовки.
2. Вибіркові навчальні дисципліни.
3. Педагогічна практика.

Загальний обсяг навчального часу, визначеного на підготовку здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка, становить 1800 годин (60 кредитів ЄКТС), з яких 780 годин / 26 кредити ЄКТС – це дисципліни професійної підготовки за вільним вибором аспіранта та педагогічна практика.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ПВНЗ «МНТУ», а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ). Навчальні програми дисциплін за професійним спрямуванням доктора філософії орієнтовані у напрямку підвищення їх фундаментальності, наукового і

професійного рівня, до них включено останні досягнення відповідної наукової галузі. Заклад освіти має право у встановленому порядку змінювати назви навчальних дисциплін. Розподіл змісту освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка за циклами підготовки надано у таблиці 5.1

Таблиця 5.1 Освітня складова

План освітнього процесу	Кредитів ЄКТС
1 ОBOB'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ	
1.1. Цикл дисциплін загальнонаукової підготовки	
1.1.1. Філософія науково-дослідної діяльності	4
1.1.2. Академічна англійська мова	6
1.1.3. Сучасні технології освітнього процесу	4
1.1.4. Актуальні проблеми сучасної економічної теорії	5
1.1.5. Сучасні інформаційно-комунікативні технології в практиці наукових досліджень	4
УСЬОГО:	23
1.2. Цикл дисциплін професійної підготовки	
1.2.1. Управлінська економіка та стратегії бізнесу	6
1.2.2. Концепції та моделі розвитку соціально-економічних систем	5
1.2.3. Методи досліджень в економіці	6
УСЬОГО:	17
1.1+1.2:	40
2 ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ	
Цикл дисциплін професійної підготовки вільного вибору аспіранта (аспірант вибирає 4 дисципліни з наданих)	
2.1.1. Системний аналіз в економіці та управлінні	4
2.1.2. Оцінка інноваційного потенціалу соціально-економічних систем	3
2.1.3. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств на основі інноваційного розвитку галузей економіки	4
2.1.4. Актуальні проблеми сталого розвитку підприємства як економіко-екологічної системи	3
2.1.5. Економічна безпека підприємства	4
2.1.6. Актуальні проблеми розвитку економіки України	3
2.1.7. Комерціалізація наукових досліджень та трансфер	4

технологій	
2.1.8.Сучасні завдання стратегічного розвитку персоналу підприємства	3
УСЬОГО:	14
3. Практична підготовка	
3.1. Педагогічна практика	6
УСЬОГО:	6
РАЗОМ:	60

АНОТАЦІЇ ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІН ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Цикл дисциплін загальнонаукової підготовки

1.1.1 Філософія науково-дослідної діяльності

Мета: розвиток та вдосконалення загальної наукової культури аспірантів, системного бачення світу, різноманіття феноменів культури в їх складності та єдності, засвоєння та застосування знань, навичок та вмінь наукової етики у професійному середовищі та дослідницькій роботі.

Зміст дисципліни:

1. Історія філософії як фундаментальна основа розвитку наукового знання.
 - 1.1. Витоки європейської раціональності.
 - 1.2. Витоки азійської раціональності.
 - 1.3. Класичний тип раціональності.
 - 1.4. Некласичний тип раціональності.
 - 1.5. Постнекласичний тип раціональності.
2. Теорія філософії: концептуально-поняттєві горизонти.
 - 2.1. Теоретико-концептуальний апарат класичного типу філософування.
 - 2.2. Теоретико-концептуальний апарат некласичного типу філософування.
 - 2.3. Теоретико-концептуальний апарат постнекласичного знання.
3. Соціальна філософія: виклики сучасності.
 - 3.1. Парадокси існування соціально-філософського знання. Типологія соціального філософування: класичний, некласичний, постнекласичний підходи.

- 3.2. Континентальна соціальна філософія. 3.3. Англо-американська соціальна філософія.
- 3.4. Комунікативна теорія суспільства і етика дискурсу.
- 4. Філософія культури: різноманіття та єдність феноменів.
- 4.1. Класичні концепції культури.
- 4.2. Некласичні концепції культури. 4.3. Постнекласичні концепції культури.
- 5. Наукова етика: особливості сучасного стану існування знання.
- 5.1. Моральний імператив розвитку науки як виклик часу. Соціокультурна спрямованість наукового знання. Загальні принципи наукової етики.
- 5.2. Етична відповідальність вченого, як дослідника наукової проблеми, автора наукових публікацій, керівника студентів та аспірантів, викладача певних дисциплін, консультанта або експерта у відповідній галузі знання, громадянина.
- 5.3. Особливості існування наукового знання в інформаційну епоху та відповідальність вченого.
- 5.4. Проблеми наукової етики в горизонті майбутніх суспільств знань.

1.1.2 Академічна англійська мова

Мета: досягнення рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечуватиме необхідну для фахівця комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах.

Зміст дисципліни:

1. Фонетика.

Подальше вдосконалення вимови при читанні вголос і в усному спонтанному спілкуванні. Відпрацьовується інтонаційне оформлення речення, поділ на інтонаційно-змістові групи-синтагми, розміщення фразового і логічного наголосу, словесного наголосу у двоскладових і багатоскладових словах. Робота над вимовою ведеться як на матеріалі текстів для читання, так і із використанням спеціальних фонетичних вправ і комплексів лабораторних робіт.

2. Лексика.

На кінець курсу лексичний запас повинен складати не менше 3-4 тис. лексичних одиниць (у т.ч. приблизно 300 термінів). Особлива увага приділяється багатозначності службових і загальнонаукових слів, механізму термінотворення, синонімії і омонімії, вживанню фразеологічних одиниць в

усному й письмовому діловому спілкуванні, правилам читання скорочень, формул, символів тощо.

3. Граматика.

Навчання зорієнтовано на відпрацювання практичних навичок розпізнавання та декодування в науковому тексті типових для стилю наукового мовлення складних синтаксичних конструкцій, зворотів із безособовими дієслівними формами, пасивних конструкцій, багатoelementних означень, усічених граматичних утворень, емпатичних (інверсійних) структур, засобів вираження смислового (логічного) наголосу, модальності тощо.

В цьому аспекті вивчаються:

- структура речення в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові; розповідні, питальні та заперечні речення; типи питань;

- дієслово; допоміжні, питальні та смислові дієслова; спосіб – дійсний, умовний, наказовий; система часів: активний і пасивний стан; особливості використання і перекладу пасивного стану; узгодження часів;

- безособові форми дієслова; дієприкметник, функції та способи перекладу; інфінітив, функції та способи перекладу; герундій, функції та способи перекладу; модальні дієслова та їх еквіваленти; умовний спосіб; емпатичні конструкції;

- функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would; функції дієслів із закінченням -ing, -ed;

- іменник; утворення множини; присвійний відмінок;

- артикль;

- займенник (загальні відомості); особові, присвійні, вказівні займенники; неозначені займенники some, any і заперечний займенник no; кількісні займенники many, much, few; неозначено-особовий займенник one; три функції one; підсилювальні та зворотні займенники;

- прикметник; прислівник; ступені порівняння;

- числівник; кількісні та порядкові числівники; дріб; читання формул, хронологічних дат, позначень часу;

- граматичні особливості перекладу (артикль, іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово, прислівник, сполучник); конструкції типу the more the better, there is / are;

- синтаксичні особливості перекладу (умовне речення, неозначено-особові та безособові речення, безсполучникові підрядні речення, складнопідрядні речення, еліipsis, емпфаза, інверсія, подвійне керування та ін.);

- лексичні особливості перекладу (багатозначність, конверсія, синонімія, неологізми, «фальшиві друзі перекладача», британський та американський варіанти англійської мови, терміни, уживані вирази та службові слова, іншомовні запозичення, аббревіатури, умовні позначення, власні назви, англійська система мір та ваги тощо);
- жанрові особливості перекладу;
- найуживаніші суфікси, префікси англійської мови науково-технічної літератури та їх значення; основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

1.1.3 Сучасні технології освітнього процесу

Мета: формування готовності здобувача до впровадження інноваційних освітніх технологій на рівні майстерності, його відповідних професійних компетенцій, особистісних та професійних якостей.

Зміст дисципліни:

1. Сутність і особливості сучасних технологій навчання.
2. Проектування заняття на основі інноваційних технологій навчання.
3. Технологія особистісного орієнтованого заняття.
4. Метод проектів як інноваційна технологія.
5. Педагогічна технологія розвитку критичного мислення.
6. Ігрові технології навчання.
7. Технології формування творчої особистості.
8. Труднощі в процесі впровадження інноваційних технологій навчання та способи їх подолання.
9. Інноваційні технології у виховній роботі.
10. Технологія педагогічної підтримки.
11. Можливості сучасних освітніх технологій в духовному розвитку здобувачів.
12. Педагогічні арт – технології в навчально – виховному процесі.
13. Технології збереження здоров'я педагога і здобувача в інноваційному освітньому процесі.
14. Технологія діяльності педагога з профілактики і подолання конфліктів.
15. Особливості впровадження в навчально – виховний процес технології духовно – економічного виховання.

1.1.4 Актуальні проблеми сучасної економічної теорії

Мета: формування у аспірантів універсальних і професійних

компетенцій, на основі розуміння фундаментальних проблем економічної теорії, в частинах мікро- і макроекономіки і їх використання в науковій, освітній і практичній діяльності у сфері економіки.

Зміст дисципліни:

1. Предметне поле сучасної економічної теорії.
2. Розвиток методології сучасних економічних досліджень.
3. Метафізика економіки.
4. Економічна нобелелогія.
5. Творча спадщина видатних українських вчених-економістів з погляду сучасності: М. Х. Бунге.
6. Творча спадщина видатних українських вчених-економістів з погляду сучасності: С.М. Булгаков.
7. Творча спадщина видатних українських вчених-економістів з погляду сучасності: Є.Є. Слуцький.
8. Творча спадщина видатних українських вчених-економістів з погляду сучасності: В.І. Вернадський.
9. Сучасні економічні системи та їх еволюція.
10. Новітні тенденції та суперечності розвитку відносин власності.
11. Інтелектуальна власність.
12. Проблеми суспільного виробництва та відтворення в сучасній економічній науці.
13. Сучасна теорія грошей і грошового обігу.
14. Роль та функції ринку в сучасних економічних системах.
15. Страховий ринок: сучасний стан та перспективи розвитку.
16. Ринок цінних паперів.
17. Іпотечний ринок.
18. Проблеми розвитку конкуренції та монополії в сучасній ринковій економіці.
19. Капітал як економічна категорія сучасного ринкового господарства.
20. Актуальні проблеми розвитку ринкових відносин в аграрному секторі економіки.
21. Невизначеність і ризиковість сучасної ринкової економіки.
22. Національне багатство: сутність, структура та динаміка.
23. Актуальні проблеми сучасного економічного розвитку.
24. Модифікація циклічних процесів у другій половині XX - на початку XXI ст.
25. Безробіття як прояв нестабільності сучасних економічних систем.
26. Інфляція як прояв макроекономічної нерівноваги.
27. Актуальні проблеми розвитку фінансової системи.

28. Сучасний стан та проблеми вдосконалення кредитної системи.
29. Державне регулювання національної економіки.
30. Актуальні проблеми розвитку трансформаційної економіки України.
31. Сутність і структура сучасних міжнародних економічних відносин.
32. Актуальні проблеми міжнародної міграції капіталу та робочої сили.
33. Глобалізація та її вплив на розвиток національних господарських систем.
34. Проблеми екологізації сучасного економічного розвитку.

1.1.5 Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в практиці наукових досліджень

Мета: формування у аспірантів знань і умінь, пов'язаних з використанням інформаційних технологій у наукових дослідженнях, поглиблення навичок роботи в текстових та табличних процесорах, розкриття сутнісних аспектів застосування комп'ютерних мереж для завдань пошуку наукової інформації, ознайомлення з функціональними можливостями програмних засобів, призначених для здійснення наукового аналізу інформації.

Зміст дисципліни:

1. Загальна методологія та методика використання інформаційних технологій у наукових дослідженнях та розробках.
2. Поняття та розвиток інформаційних технологій.
3. Поняття і та класифікація інформаційних систем.
4. Інформаційні технології на етапі збору та обробки попередньої наукової інформації.
5. Інформаційні технології в математичному моделюванні задач економіки та менеджменту.
6. Застосування інформаційних технологій для розв'язку оптимізаційних задач менеджменту.
7. Застосування інформаційних технологій при обробці даних експериментальних досліджень.
8. Методи та інформаційні технології в оформленні результатів наукових розробок.
9. Робота зі структурованими документами.
10. Мультимедійні інформаційні технології.
11. Комп'ютерні мережі. Глобальна мережа Інтернет.
12. Захист та забезпечення безпеки інформації в комп'ютерних системах.

1.2 Цикл дисципліни професійної підготовки

1.2.1 Управлінська економіка та стратегії бізнесу

Мета: формування комплексної системи теоретичних знань та практичних навичок щодо застосування прийомів і методів управління, проведення стратегічного аналізу та розробки стратегій у підприємстві, створення системи стратегічного управління та забезпечення її ефективного функціонування в динамічному ринковому середовищі.

Зміст дисципліни:

1. Передумови застосування та концепційні засади стратегічного управління у підприємстві.
2. Стратегічний аналіз, оцінка та прогнозування розвитку середовища економічного суб'єкту.
3. Теоретико-методологічні аспекти реалізації цільового управління.
4. Організаційне забезпечення стратегічного управління у підприємстві.
5. Фінансово-економічне забезпечення реалізації стратегії у підприємстві.
6. Соціально-психологічне забезпечення системи стратегічного управління у підприємстві.
7. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління.
8. Стратегічне управління комерційною діяльністю підприємства.
9. Стратегічне управління персоналом та формування стратегічної поведінки.
10. Методи розробки стратегії у підприємстві.
11. Стратегічний контролінг та оцінювання реалізації стратегії підприємства.

1.2.2. Концепції та моделі розвитку соціально-економічних систем

Мета: формування нового економічного світогляду та економічного мислення на основі поглибленого вивчення та творчого осмислення трансформації економічних систем у контексті узагальнення теорії і практики соціально-економічного розвитку.

Зміст дисципліни:

1. Еволюція наукових підходів до аналізу сутності, структури та типологізації економічних систем.
2. Визначальні характеристики сучасних економічних систем.
3. Теоретичні засади економічного розвитку систем: моделі та концепції.

4. Генезис теоретико-методологічних засад традиційної економічної транзитології.
5. Основні чинники, механізми, вектори соціально-економічних трансформацій.
6. Стратегічний контур управління розвитком соціально-економічних систем.
7. Закономірності розвитку сучасних економічних систем.
8. Національні моделі трансформаційних економік.
9. Теоретичні основи сталого економічного розвитку в умовах глобалізації.
10. Конкурентоспроможність соціально-економічних систем в умовах глобалізації.
11. Механізми економічних перетворень в епоху глобалізації.
12. Стратегічні пріоритети реінтеграції національних суб'єктів господарювання до сучасного світогосподарського середовища.

1.2.3 Методи досліджень в економіці

Мета: оволодіння методологією та методикою наукового пізнання та наукових досліджень, методами і прийомами самостійного вирішення наукових задач в економіці.

Зміст дисципліни:

1. Поняття про науку як систему знань.
2. Наукове дослідження як особлива сфера діяльності.
3. Загальна методологія наукової творчості.
4. Жанри та стилі наукової творчості.
5. Планування та організація науково-дослідницької діяльності у ВНЗ.
6. Стадії здійснення наукових досліджень: особливості та вимоги.
7. Загальне поняття про методи наукових досліджень.
8. Характеристика теоретичних методів досліджень.
9. Характеристика емпіричних методів досліджень.
10. Поняття про генеральну та вибірку сукупність, способи її формування.

2. Вибіркові навчальні дисципліни Цикл дисциплін професійної підготовки вільного вибору аспіранта

2.2.1 Системний аналіз в економіці та управлінні

Мета: формування нового економічного світогляду та економічного

мислення на основі поглибленого вивчення та творчого осмислення трансформації економічних систем у контексті узагальнення теорії і практики соціально-економічного розвитку.

Зміст дисципліни:

1. Еволюція наукових підходів до аналізу сутності, структури та типологізації економічних систем.
2. Визначальні характеристики сучасних економічних систем.
3. Теоретичні засади економічного розвитку систем: моделі та концепції.
4. Генезис теоретико-методологічних засад традиційної економічної транзитології.
5. Основні чинники, механізми, вектори соціально-економічних трансформацій.
6. Стратегічний контур управління розвитком соціально-економічних систем.
7. Закономірності розвитку сучасних економічних систем.
8. Національні моделі трансформаційних економік.
9. Теоретичні основи сталого економічного розвитку в умовах глобалізації.
10. Конкурентоспроможність соціально-економічних систем в умовах глобалізації.
11. Механізми економічних перетворень в епоху глобалізації.
12. Стратегічні пріоритети реінтеграції національних суб'єктів господарювання до сучасного світогосподарського середовища.

2.2.2 Оцінка інноваційного потенціалу соціально-економічних систем

Мета: сформувати у аспірантів професійні компетенції, навчивши їх здійснювати аналітичну діяльність в області інноваційної економіки проводити дослідження в області оцінки інноваційного потенціалу економічних систем.

Зміст дисципліни:

1. Інноваційна економіка: поняття, зміст і необхідність для України.
2. Становлення постіндустріальної «нової» економіки.
3. Інновації як чинник економічного зростання.
4. Перехід до безперервного інноваційного процесу як головна особливість сучасного економічного зростання.
5. Моделі інноваційних процесів.
6. Системний підхід до управління інноваційною діяльністю.
7. Національна інноваційна система України: зміст, формування, можливості і проблеми.

8. Проблема переходу вітчизняної економіки від сировинного до інноваційного типу як проблема активізації основних суб'єктів інноваційної діяльності.

9. Базові принципи формування політики України в області інтелектуальної власності і конкретні заходи щодо їх реалізації.

10. Інститути інноваційної інфраструктури і можливості їх модернізації: зміст, роль в гармонізації ринків інновацій, інноваційного капіталу і інноваційної продукції, і послуг з підтримки інноваційної діяльності.

11. Інститути і їх роль в гармонізації зв'язків між чотирма типами ринків: ринками інновацій, ринками інноваційного капіталу, ринками інноваційної продукції і ринками послуг з підтримки інноваційної діяльності.

12. Розвиток інноваційної інфраструктури на основі технопаркових структур: інкубаторів, технопарків, технополісів і наукоградів, і фінансових інститутів.

13. Прогнозування інноваційної діяльності: зміст, методи, труднощі в умовах змін.

14. Роль малого бізнесу як пілотного виробництва в інноваційному менеджменті.

2.2.3. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств на основі інноваційного розвитку галузей економіки

Мета: формування професійної компетенції, що містить навички виявлення теоретичних і методологічних принципів, методів і способів управління підприємствами і галузями як економічними системами на основі забезпечення їх конкурентоспроможності за рахунок інноваційного розвитку.

Зміст дисципліни:

1. Конкуренція і конкурентоспроможність: глобальна конкурентоспроможність, проблеми управління конкурентоспроможністю в сучасних умовах.

2. Закони, під впливом яких формується конкурентоспроможність товарів і послуг.

3. Вітчизняні і зарубіжні науково-практичні теорії в області управління конкурентоспроможністю.

4. Ринок: поняття, структура, елементи інфраструктури, ринкова конкуренція.

5. Законодавство України, спрямоване на розвиток конкурентоспроможності в країні.

6. Основні рейтинги, що визначають конкурентоспроможність держав, їх структура, методи їх визначення.

7. Сучасні концепції і класичні школи управління та їх еволюція.
8. Конкурентоспроможність продукції і товару, модель виробництва конкурентоздатної продукції.
9. Управління конкурентоспроможністю організації, методи оцінки конкурентоспроможності організації.
10. Національна конкурентоспроможність.
11. Основні показники конкурентоспроможності в міжнародній і українській практиці.
12. Створення цінових і конкурентних переваг.
13. Важелі і механізми дії в управлінні конкурентоспроможністю.

2.2.4 Актуальні проблеми сталого розвитку підприємства як економіко – екологічної системи

Мета: формування основ цілісного екоцентричного світогляду щодо напрямів розвитку цивілізації, шляхів гармонізації екологічних, економічних та соціальних аспектів людської діяльності на глобальному, локальному та місцевому рівнях, а також сучасних підходів щодо кількісної оцінки управлінських рішень у контексті сталого розвитку.

Зміст дисципліни:

1. Поняття і значення екологічної економіки. Потреби та ресурси довкілля.
2. Розвиток еколого-економічних вчень: етапи, напрями, школи. Вчення про ноосферу В.І. Вернадського.
3. Екстерналії в екологічній економіці.
4. Методичні засади еколого-економічного аналізу.
5. Сталий розвиток - сучасна модель розвитку людства.
6. Екологічна політика. Стратегія Державної екологічної політики України на період до 2020 року.
7. Практика розвитку екологічно орієнтованих підприємств в Україні.

2.2.5 Економічна безпека підприємства

Мета: опанувати теоретичні та практичні засади забезпечення управління системою економічної безпеки підприємств та дослідження актуальних проблем економічної безпеки сучасних підприємств.

Зміст дисципліни:

1. Концептуальні основи національної та економічної безпеки.
2. Соціальна складова в системі національної безпеки.
3. Економічна та соціальна безпека особи.
4. Економічна безпека підприємства.
5. Структурна трансформація економічного розвитку в конструкції економічної безпеки.
6. Фінансова складова економічної безпеки.
7. Інвестиційна складова економічної безпеки
8. Інноваційна модель економічної безпеки.
9. Економічна безпека регіону: сутність та основні чинники.
10. Зовнішньоекономічна безпека.
11. Політика забезпечення економічної безпеки.

2.2.6. Актуальні проблеми розвитку економіки України

Мета: формування сучасного економічного світогляду, національної свідомості і гідності у розумінні важливих актуальних проблем розвитку української економіки на мікро-, мезо- та макрорівнях.

Зміст дисципліни:

1. Стратегічні орієнтири розвитку економіки України .
2. Основи розвитку інноваційно-конкурентоспроможної моделі національної економіки.
- 3.Формування інноваційного людського потенціалу української економіки.
4. Аграрний сектор економіки і його роль у продовольчій безпеці України.
5. Інституційні перетворення в українській економіці.
6. Організаційно-економічні форми інноваційного підприємництва в Україні.
7. Ринковий механізм регулювання інноваційного підприємництва .
8. Структурні трансформації у промисловому виробництві та механізм структурної корекції економіки регіону.
9. Організаційно-економічні механізми формування регіональних ринків послуг.

2.2.7. Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій

Мета: формування у аспірантів комплексного розуміння сутності, механізму та принципів комерціалізації результатів наукових досліджень, системи захисту, методів розпорядження інтелектуальною власністю та порядку здійснення трансферу технологій.

Зміст дисципліни:

1. Механізм та функції комерціалізації результатів наукових досліджень.
2. Специфіка обліку та оподаткування операцій з результатами наукових досліджень.
3. Принципи та форм фінансування комерціалізації наукових досліджень.
4. Методи управління ризиками комерціалізації наукових досліджень.
5. Порядок та форми розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
6. Механізм та шляхи трансферу технологій.
7. Методи та принципи вартісної оцінки результатів наукових досліджень.
8. Стратегії та механізм підтримки інтелектуальної безпеки.

2.2.8. Сучасні завдання стратегічного розвитку персоналу підприємства

Мета: формування у аспірантів комплексної компетентності та системи знань з виявлення необхідності у професійному розвитку персоналу на основі використання сукупності заходів, проведення професійного навчання та контролю за його проведенням з урахуванням переходу до інформаційного суспільства.

Зміст дисципліни:

1. Розвиток персоналу як об'єкт стратегічного управління організації.
2. Організація розвитку персоналу підприємства.
3. Управління проектами, інформаційно-методичне та нормативно-правове забезпечення розвитку персоналу.
4. Економічні аспекти розвитку персоналу.
5. Прогнозування й планування розвитку персоналу.
6. Системи освіти і професійної підготовки персоналу.
7. Атестація і сертифікація персоналу як методи його оцінювання та розвитку.
8. Закордонний досвід розвитку персоналу.

- 9.Планування трудової кар'єри і робота з кадровим резервом.
10. Планування й організація соціального розвитку персоналу. 11.Стимулювання розвитку персоналу.

3. Практична підготовка

3.1. Педагогічна практика

Мета: оволодіння аспірантами формами, засобами, методами, технологіями організації навчально-виховної роботи на профільній кафедрі вищого навчального закладу

Зміст дисципліни:

1. Організаційно-методична робота у ВНЗ Складання індивідуального плану викладацької практики як умови її варіативності і здійснення індивідуального підходу до кожного аспіранта; ознайомлення зі змістом, формами, напрямом діяльності кафедри, документами планування та обліку навчального навантаження, протоколами засідання кафедри, планами і звітами викладачів, науково-методичною літературою кафедри; ознайомлення з навчально-методичними матеріалами (робочі навчальні програми дисциплін, курси лекцій, зміст семінарських і практичних занять тощо); вивчення особливостей організації навчально-виховного процесу за кредитно-модульною системою; відвідування й аналіз навчальних занять провідних викладачів університету; розробку робочої навчальної програми дисципліни, обраної для викладання; розробку методичного забезпечення до окремих тем за навчальними дисциплінами, обраним для викладання (конспектів лекцій, семінарських і практичних занять (конспекти затверджуються груповим керівником практики і (або) викладачами-наставниками не пізніше, ніж за 2 дня до проведення заняття); різних видів наочності: таблиці, схеми, презентації, моделі тощо); підготовку повідомлення на науково-методичний семінар, спецсемінар або засідання кафедри.

2. Навчальна робота Самостійне проведення лекційних і семінарських занять із дисциплін, обраних для викладання; відвідування й аналіз; розробку завдань для самостійної роботи студентів і перевірка результатів їх виконання; розробку контрольних завдань (у тому числі тестових) для перевірки навчальних досягнень студентів і методики обробки їх результатів, проведення тестування студентів і обробка його результатів за розробленою методикою; ознайомлення з документацією з організації і керівництва виробничої

практики студентів: графіками проведення практики, програмами, наказами про організацію різних видів практики тощо; спостереження за керівництвом практикою викладача ВНЗ і самостійне керівництво практикою; розробку пропозицій щодо поліпшення організації і проведення навчальних занять.

3. Науково-дослідна робота Ознайомлення аспірантів з науковим напрямом кафедри, тематикою

наукових інтересів викладачів, їхніми науковими доробками, публікаціями. Вивчення можливостей втілення наукових розробок у навчальний процес ВНЗ; вивчення й аналіз плану наукової роботи кафедри, викладачів, звітної документації; ознайомлення з організацією наукової роботи студентів ВНЗ в університеті, на кафедрах, вивчення й аналіз планів роботи наукових гуртків і творчих груп, відвідування їх засідань; складання власного плану роботи студентського наукового гуртка; проведення дослідницької роботи (в межах НДР кафедри); підготовку наукової статті за результатами дослідження; участь в організації і проведенні студентської науково-дослідної конференції.

4. Виховна робота

Ознайомлення аспірантів з планом виховної роботи факультету і кураторів академічних груп; відвідування виховних заходів, що проводяться на факультеті й академічній групі, до якої прикріплений аспірант як помічник куратора групи; розробку орієнтовного плану виховної роботи куратора академічної групи (на 1 квартал); проведення (самостійне і колективом аспірантів) принаймні одного виховного заходу (збори групи, відвідання театру, музею, зустріч запитань і відповідей, диспут, вікторина, випуск газети тощо) для студентської групи, до якої прикріплений аспірант як помічник куратора групи.

6. НАУКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Наукова складова освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді кваліфікаційної роботи – дисертації.

Загальні вимоги до властивостей і якостей випускників вищого навчального закладу третього освітньо-наукового рівня як соціальних особистостей подаються у вигляді переліків компетентностей – інтегральної, загальних та спеціальних щодо вирішення певних проблем і завдань

соціальної діяльності, та системи умінь та знань, що забезпечують наявність цих компетентностей.

ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет» готує випускників як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і завдання діяльності за умови оволодіння ними визначеної системи умінь і компетентностей. Наукова складова ОНП встановлює предметну область та напрями наукових досліджень за спеціальністю, передбачає самостійне та ініціативне виконання наукових досліджень під безпосереднім керівництвом наукового керівника, апробацію та оприлюднення проміжних та підсумкових результатів дослідження, що разом із освітньою частиною програми, підготуванням та публічним захистом дисертації у спеціалізованій вченій раді забезпечує отримання освітнього рівня «доктор філософії» за спеціальністю.

Крім того, до ОНП входять, проміжні атестації аспіранта у вигляді щорічного звіту про виконання індивідуального плану (розглядається на засіданнях кафедри та Вченої ради, підготовка і захист дисертації (державна атестація). Наукова складова підготовки докторів філософії передбачає виконання наступних етапів (таблиця 6.1).

Таблиця 6.1 Наукова складова

План освітнього процесу	Кредитів ЄКТС
4 Наукова складова	
4.1. Фаховий семінар	4
4.2 Участь у наукових конференціях	12
4.3. Підготовка публікацій у наукових фахових виданнях	50
4.4. Атестація (щорічна)	4
4.5. Підготовка та захист дисертаційної роботи	110
УСЬОГО:	180

Напрями наукових досліджень. Дисертації згідно профілю ОНП виконуються за такими пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки:

1. Підприємство як суб'єкт господарювання.
2. Підприємництво як соціально-економічне явище. Організаційно-правові та економічні форми підприємницької діяльності.
3. Підприємство на внутрішніх і світових ринках товарів і послуг. Використання тенденцій і закономірностей їх функціонування для розвитку підприємництва.

- 4.Економічна безпека підприємницької діяльності.
- 5.Основні засоби (фонди) підприємства: економічна сутність, структура, знос, амортизація; виробнича потужність підприємства.
- 6.Оборотні кошти: структура, кругообіг, нормування, показники та шляхи ефективного використання.
- 7.Власність і її вплив на ефективність діяльності підприємства, форми та шляхи її реалізації на підприємствах.
- 8.Виробничо-господарська діяльність підприємства.
- 9.Інвестиційна й інноваційна діяльність підприємства.
- 10.Економічні проблеми та механізми ресурсо- та енергозбереження й інтенсифікації виробництва.
- 11.Затрати та собівартість продукції.
- 12.Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку; реструктуризація та санація підприємства; банкрутство та ліквідація підприємства.
- 13.Управління виробничо-господарською діяльністю підприємства.
- 14.Види планування: стратегічне, тактичне планування й оперативно-календарне планування, бізнес-планування.
- 15.Контролювання, моніторинг і діагностика діяльності підприємств.
- 16.Принципи та методи управління підприємством.
- 17.Формування, розвиток, оцінювання, мотивація, використання, переміщення персоналу підприємства. Ефективність управління персоналом на підприємстві.
- 18.Прогнозування перспектив технологічного оновлення підприємств з урахуванням загальних тенденцій науково-технічного й інноваційного розвитку.

7 ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ АСПРАНТА

Державна атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Дисертації (або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях) осіб, які

здобувають ступінь доктора філософії (доктора наук), а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційному веб-сайті ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» відповідно до законодавства.

До захисту допускаються дисертації (наукові доповіді), виконані здобувачем наукового ступеня самостійно. Виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня.

Державній атестації передуює щорічна (проміжна) атестація аспіранта за результатами виконання індивідуального плану у вигляді його звітування на засіданнях кафедри та вченої ради Навчально - наукового інституту (факультету) (усього – 4 кредити ECTS). Документами, що підтверджують проміжну атестацію аспіранта, є річний звіт, друкований варіант розділів дисертації, копії публікації та охоронних документів, довідка про складання іспитів і диференційованих заліків, витяг із протоколу засідання кафедри та вченої ради Навчально - наукового інституту (факультету) тощо.

Вимоги до дисертаційної роботи регулюються чинними нормативними документами щодо атестації кадрів вищої кваліфікації.

8. ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Система внутрішнього забезпечення вищим навчальним закладом якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів, передбачених законом про вищу освіту:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах тощо;

- забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти.